

BWMSTR

**PILOOTPROJECTEN
TERUG IN OMLLOOP
REGLEMENT**

05 INLEIDING & CONTEXT PILOOTPROJECTEN TERUG IN OMLOOP

07 PROJECTSTRUCTUUR

11 PROCESVERLOOP VAN DE PROJECTEN

16 KANDIDAATSTELLING

21 PROJECTSELECTIE

25 SELECTIE ONTWERPTEAMS

27 MODALITEITEN

INLEIDING & CONTEXT PILOOTPROJECTEN TERUG IN OMLOOP

Pilootprojecten zijn een instrument om nieuwe inzichten te verwerven in de wijze waarop ruimtelijk-maatschappelijke uitdagingen kunnen aangepakt worden.

Het pilootproject 'Terug in Omloop' zoekt specifiek de verbindingen op tussen ontwerpend onderzoek, ruimtelijke, sociale en economische innovatie met als doel niet alleen ruimte, maar ook materialen terug in omloop te brengen. Het pilootproject brengt hiervoor acht partners samen die hun krachten bundelen: Het kabinet van Joke Schauvliege, Vlaams Minister van Omgeving, het kabinet van Liesbeth Homans, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijdingn het kabinet van Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, het Team van de Vlaamse Bouwmeester, de OVAM, Ruimte Vlaanderen, het agentschap Binnenlands Bestuur, Afdeling Beleid Steden, Brussel en Vlaamse Rand en het Agentschap Ondernemen.

Een traject pilootprojecten kan enkel in zijn opzet slagen als er sprake is van een doorgedreven coproductie, afstemming en samenwerking tussen verschillende publieke en private actoren, en dit zowel op strategisch, operationeel als beleidsmatig vlak. De ondersteuning van de desbetreffende kabinetten is daarbij cruciaal. Een traject pilootprojecten bestaat doorgaans uit 5 voorbeeldige projecten, wat het geheel overzichtelijk, scherp en wendbaar maakt. Het beperkt aantal projecten wil bewust het belang onderstrepen van een realisatietraject op korte termijn.

PROJECT- STRUCTUUR

KWALITEITSKAMER

TAAKSTELLING

De kwaliteitskamer is een begeleidend en overkoepelend orgaan voor de vijf pilootprojecten. Deze kwaliteitskamer formuleert een gemotiveerd advies over de selectie van de pilootprojecten. Indien de kwaliteitskamer het kwaliteitsniveau onvoldoende acht, kan men besluiten om geen of minder dan vijf projecten te selecteren. De kwaliteitskamer adviseert de initiatiefnemer bij de keuze van het ontwerpteam. Per project stelt de kwaliteitskamer de projectteams samen. De leden van de kwaliteitskamer mogen op geen enkele wijze informatie over het verloop en het resultaat van de jurering verstrekken aan de deelnemende initiatiefnemer of aan anderen tot op het moment van bekendmaking van de vijf geselecteerde pilootprojecten. Elk lid van de kwaliteitskamer dat betrokken is (geweest) bij één van de ingezonden dossiers, wordt geacht dit aan de andere juryleden te melden en zich bij eventuele stemming te onthouden.

SAMENSTELLING

De kwaliteitskamer wordt samengesteld uit een vertegenwoordiging van:

- Het kabinet van Joke Schauvliege, Vlaams Minister van Omgeving
- Het kabinet van Liesbeth Homans, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding
- Het kabinet van Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
- de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
- het Team Vlaams Bouwmeester
- het Departement Ruimte Vlaanderen
- het Agentschap Binnenlands Bestuur, Afdeling Beleid Steden, Brussel en Vlaamse Rand
- het Agentschap Ondernemen

De Vlaamse Bouwmeester is voorzitter van de kwaliteitskamer.

PROJECTTEAM

TAAKSTELLING

Na de selectieronde wordt per pilootproject een projectteam samengesteld. Dit projectteam werkt het dossier van elk pilootproject verder uit. Het zorgt voor de ontwikkeling van het pilootproject vanaf de opdrachtformulering en in principe tot de realisatie¹, en werkt nauw samen met de kwaliteitskamer.

Het projectteam neemt volgende taken op zich:

- Het op punt stellen van de projectdefinitie door in overleg met de projectgebonden partijen de visie en de ambitie van de initiatiefnemers verder uit te werken. Deze projectdefinitie zal gedurende het hele proces het referentiekader vormen.
- De opmaak van een **ontwikkelingsperspectief** met aandacht voor tijdelijke invullingen en met het oog op een **toekomstbeeld** dat aangeeft waar het pilootproject naartoe wil evolueren.
- De opdracht voor het ruimtelijk onderzoek en in het bijzonder de innoverende uitgangspunten ervan definiëren.
- Het **projectdossier** samenstellen. Dit projectdossier bestaat uit de projectdefinitie en de technische, ruimtelijke, juridische, bedrijfseconomische en administratieve randvoorwaarden. Het bevat alle stukken op basis waarvan de ontwerper een voorstel gaat uitwerken.
- De **opvolging** van de pilootprojecten volgens de onderlinge afspraken sturen.
- Het opstellen van een plan van aanpak voor het gehele traject, inclusief een plan van aanpak voor de realisatie van het project.

[1]

De kosten voor de realisatie zijn niet inbegrepen in de budgetten. De begeleiding van de projecten loopt tot eind 2018.

SAMENSTELLING

Het projectteam wordt samengesteld in samenspraak met de initiatiefnemer.

Het bestaat uit:

- de initiatiefnemer zelf;
- een projectregisseur; deze is voorzitter van het projectteam
- lokale partners,
- de procescoördinator pilootprojecten Terug in Omloop

Dit team kan uitgebreid worden met deskundigen zoals

- een adviseur (duurzame) sanering van de OVAM;
- een deskundige erfgoed, architectuur, juridische aangelegenheden, duurzaamheid, start-ups, financieringsmodellen,...

PROJECTREGISSEUR

De projectregisseur is de spilfiguur op projectniveau in het traject dat loopt vanaf opdrachtformulering, over masterplan, tot definitief ontwerp. De projectregisseur is het communicatieve scharnierpunt en de verantwoordelijke voor het proces dat leidt naar een realiseerbaar project. Hij waakt erover dat alle aspecten van het project steeds mee in het blikveld worden genomen, organiseert de samenwerking tussen alle bij het project betrokken partijen en het overleg met vergunningverlenende overheden. De projectregisseur zet zich in om de ambities en verwachtingen van de opdrachtgever van het pilootproject te realiseren en dit binnen de ambities van de overkoepelende projectdoelstellingen van de Pilootprojecten Terug in Omloop. Hij brengt hierover verslag uit aan de kwaliteitskamer.

De 5 projectregisseurs plegen eveneens regelmatig onderling overleg om de projectdefinities en ontwerpoperadicht duidelijk te stellen, en om kennisuitwisseling mogelijk te maken.

PROCESCOÖRDINATOR

De procescoördinator zorgt voor de praktische opvolging van alle geselecteerde pilootprojecten en voor de coördinatie tussen de verschillende niveaus. Deze coördinator verzorgt eveneens het communicatielink, de monitoring van het proces, en de benutting van het leerproces.

PROCESVERLOOP VAN DE PROJECTEN

FASE 1

STRATEGISCHE VERKENNINGSFASE

(SEPTEMBER 2014 – JUNI 2015)

Tijdens deze fase werden de ruimtelijke potenties in kaart gebracht en het kader voor de call voor projecten gecreëerd. In dat verband werd een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking georganiseerd voor een studieopdracht voor de strategische verkenningfase. Het samengesteld ontwerpteam RebelGroup — 51N4E — Antea werd daarbij geselecteerd als strategisch verkenningsteam. Dit team diende een kader te vormen en dit af te toetsen aan de macro-problematieken en concrete problemen op het terrein.

Deze eerste fase is afgerond en diende ter voorbereiding van de oproep voor pilootprojecten. De resultaten werden getoond tijdens de lancering van de call op **3 december 2015** in La Tricoterie in Brussel. De resultaten zijn ook gebundeld in een publicatie die beschikbaar is via www.teruginomloop.be.

FASE 2

CALL VOOR PROJECTEN

(DECEMBER 2015 – MAART 2016)

De eerste fase wordt gevolgd door de call naar initiatiefnemers/opdrachtgevers die een ruimtelijk project willen realiseren en de voorgestelde of andere mogelijke ambities uit de strategische verkenning verder willen uitwerken naar concrete realisaties op concrete locaties. De call zelf wordt afgesloten op 1 maart 2016.

Er wordt aan potentiële kandidaten de mogelijkheid geboden om ondersteuning te krijgen voor de opmaak van de kandidatuurstellingen.

Om hiervoor in aanmerking te komen kunnen geïnteresseerden zich bekendmaken tot 7 januari (17u). Op www.teruginomloop.be is een document beschikbaar dat hiervoor gebruikt kan worden. Het document kan dan worden overgemaakt aan cnewton@ovam.be. De procescoördinator (Caroline Newton) zal dan contact opnemen met de geïnteresseerden. Deze ondersteuning bij de opmaak van de kandidatuurstelling geeft geen garantie op een definitieve selectie. Vervolgens worden op basis van het kader en de criteria die volgen uit fase 1 uit de ingediende voorstellen idealiter 5 pilootprojecten geselecteerd door de kwaliteitskamer.

Voor ieder van de geselecteerde projecten wordt een projectregisseur gezocht. Bijkomend kunnen de teams beroep doen op een team van deskundigen indien nodig en volgens bepaalde voorwaarden.

FASE 3

OPMAAK PROJECTDEFINITIE EN -DOSSIER

(APRIL 2016 – JUNI 2016)

Deze fase start na de selectie van de pilootprojecten. Een projectregisseur wordt per project toegewezen. Dan gaat per project het projectteam aan de slag. Dit projectteam werkt de projectdefinitie uit, en stelt het projectdossier samen.

CALL PROJECTREGISSEURS

(DECEMBER 2015 – FEBRUARI 2016)

Voor elk pilootproject wordt een projectregisseur aangeduid die het verdere traject zal begeleiden gedurende minstens 3 jaar. De projectregisseur heeft als opdracht de projectdefinitie scherp te stellen en een ontwikkelingsperspectief en toekomstbeeld van het te verwachten resultaat te schetsen. Hiervoor kan hij beroep doen op een pool van deskundigen en een samen te stellen platform van betrokkenen per project.

CALL DESKUNDIGEN

(2016)

Er zal een pool van deskundigen worden samengesteld met verschillende expertises waarop de verschillende projecten beroep kunnen doen. De expertisedomeinen zijn oa. saneringstechnieken, erfgoed, juridische aangelegenheden, duurzaamheid, start-ups, financieringsmodellen, participatie; ..

CALL NAAR LOKALE PARTNERS

(APRIL 2016)

Per project bestaat de mogelijkheid voor een call naar lokale partners. Deze partners gaan mee engagementen aan binnen het traject pilootprojecten. De partners kunnen lokale organisaties en bedrijven zijn, maar ook georganiseerde buurtgroepen, lokale handelaarsverenigingen, scholen, etc.

CALL VOOR ONTWERPERS

(JULI 2016 – DECEMBER 2016)

Om de pilootprojecten te ondersteunen in hun voortrekkersrol wordt aan het normale ontwikkelingstraject van de ruimtelijke projecten in een vierde fase ontwerpend onderzoek aangeboden, dat moet leiden tot een masterplan. Voor ieder geselecteerd pilootproject wordt daarom een ontwerpteam gezocht dat het ontwerpend onderzoek en masterplan uitwerkt. Hiervoor wordt opnieuw een gunningsprocedure opgestart.

FASE 4

ONTWERPEND ONDERZOEK, VISIEONTWIKKELING EN MASTERPLAN

(DECEMBER 2016 – MEI 2017)

Op basis van het projectdossier voert het geselecteerde ontwerpteam vervolgens een ontwerpend onderzoek en ontwikkelt het een masterplan voor het project. De in de eerste fase uitgewerkte ambities en strategieën worden nu concreet gemaakt en getoetst aan een concrete bouwbaarheid, de locatie, en de bouwprogramma's en de wensen van de uitvoerende partners voor de realisatie. Het masterplan biedt een wervend beeld en een globaal ontwikkelingsperspectief voor het plangebied, inclusief de nodige ruimtelijke concepten en richtlijnen om de globale visie ruimtelijk te concretiseren. Op deze manier vormt het masterplan een operationeel en toetsingskader voor toekomstige ruimtelijke projecten op vlak van architectuur, stedenbouw en landschapontwerp. Het masterplan is de basis voor een vervolgproces dat zich vanaf de

masterplanfase al snel op afzonderlijke deelprojecten zal toespitsen. Het masterplan brengt de deelprojecten samen binnen een coherent geheel en gaat gepaard gaan met een strategie waarmee de opdrachtgever onmiddellijk van start kan gaan met de realisatie van de deelprojecten.

Elk ontwerpteam ontwikkelt zijn ontwerpend onderzoek voor één van de geselecteerde projecten, begeleid door het projectteam in individuele workshops. De tussentijdse en definitieve resultaten worden steeds voorgelegd aan de kwaliteitskamer. In deze fase wordt ook overlegd met de betrokken publieke overheden, zodat bij realisatie de administratieve verwerking van de dossiers vlotter kan verlopen.

De ontwerpteam presenteren hun uiteindelijke concept aan de kwaliteitskamer. De kwaliteitskamer evalueert de concepten en adviseert de projecten in functie van een verdere uitwerking en realisatie. Het resultaat van deze fase zijn vijf individuele masterplannen die de basis vormen voor een verdere uitvoering van het project. Deze resultaten worden gebundeld in een publicatie die publiek wordt voorgesteld. De studies zullen ook de mogelijke beleidsaanbevelingen voeden die in een latere fase door de procescoördinator bij elkaar worden gebracht. Ook voor deze beleidsaanbevelingen bestaat de mogelijkheid om ze tijdens een publiek moment voor te stellen (zie lager). Nadien doorloopt het project de voor bouwprojecten normale projectfasen, waarbij opgevolgd wordt dat de beoogde kwaliteiten van het masterplan gehandhaafd blijven.

F A S E 5

GEDETAILLEERD RUIMTELIJK ONTWERP & UITVOERING

(VANAF MEI 2017)

De overheid investeert in ontwerpend onderzoek, het versterken van het ambitieniveau en het uitdiepen van de projecten. De opdrachtgevers moeten bereid zijn de concepten die uit dit ontwerpend onderzoek en masterplan komen tot een concrete uitvoering te brengen met behoud van de projectambities en ruimtelijke kwaliteiten.

Het gedetailleerd ruimtelijk ontwerp valt in principe buiten de opdracht van de vijf ontwerpteam. Een publiek opdrachtgever zal voor de toekenning van de architectuuropdracht steeds een nieuwe overheidsopdracht in de markt moeten zetten. Private opdrachtgevers kunnen aan het ontwerpteam ook de architectuuropdracht voor de realisatie van het project toevertrouwen, al dan niet geheel of gedeeltelijk.

Bij de realisatie van de pilootprojecten moet het ambitieniveau van het initiële project en de ruimtelijke kwaliteit van het masterplan behouden

blijven. De kwaliteitsbewaking in deze fase is van belang. Dit kan betekenen dat de opdrachtgever aan het ontwerpteam de kans biedt om, indien de architectuuropdracht niet aan hen toegewezen wordt, hun masterplan op te volgen en op te treden als kwaliteitsbewaker in het verdere proces. De modaliteiten voor het verdere realisatieproces, eventueel voor het gunnen van een ruimtelijk ontwerp, en voor de kwaliteitsbewaking worden in overleg tussen de kwaliteitskamer en de opdrachtgever in een op te stellen protocol waarin de wederzijdse engagementen en een plan van aanpak opgenomen worden. De samenwerkende partners, de OVAM, Ruimte Vlaanderen, het Agentschap Binnenlands Bestuur (Afdeling Beleid Steden, Brussel en Vlaamse Rand), het Agentschap Ondernemen en het team Vlaams Bouwmeester engageren zich om de pilootprojecten verder te ondersteunen bij de verdere projectontwikkeling en de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor zover de initiële ambities en ruimtelijke kwaliteiten gehandhaafd blijven. De uitvoeringsontwerpen zullen voor advies aan de Vlaams Bouwmeester worden voorgelegd.

F A S E 6

BELEIDSAANBEVELINGEN

De procescoördinator brengt de lessen en innovaties samen die zijn voortgekomen uit de pilootprojecten. De analyse van de bestaande instrumenten en beleidsaanbevelingen die uit het traject komen worden samengebracht en worden tijdens een publiek moment bekend gemaakt. Succesvolle innovaties die voortkomen uit de pilootprojecten kunnen als vernieuwingselementen worden gebruikt voor verschillende bestaande beleidsinstrumenten, waaronder ook het instrument van de brownfieldconvenanten

KANDIDAAT- STELLING

De bekendmaking van de oproep gebeurt op 3 december 2015. Het verstrekken van verdere informatie over de oproep zal onder andere gebeuren via de website www.teruginomloop.be. Via deze website kan ook het inschrijvingsformulier, het model van kandidatuurdos- sier en het reglement van de pilootprojecten geraadpleegd worden.

WIE MAG DEELNEMEN?

Voor de realisatie van deze pilootprojecten zoeken we naar initiatiefnemers met een ruimtelijk project dat innovatie beoogt op het vlak van herontwikkeling van verontreinigde terreinen met een doorgedreven aandacht voor nieuwe economische ontwikkelingen en kringloopdenken. Het is de ambitie om gemengde (publiek en privaat) en geïntegreerde projecten te stimuleren. Mogelijke opdrachtgevers als autonome gemeentebedrijven, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, agentschappen, stadsontwikkelingsbedrijven, maar ook private initiatiefnemers, en collectieve opdrachtgeversvormen (coöperatieven, community-landtrust, etc) kunnen een projectvoorstel indienen. Zowel grootschalige als kleinschalige projecten kunnen worden ingediend. Een

procedure voor de gunning van een ontwerpdracht voor de opmaak van een masterplan of een bouwproject werd bij voorkeur nog niet opgestart, en er werd nog geen ontwerper aangeduid.

Omdat een realisatie van de pilootprojecten op relatief korte termijn belangrijk is, gaat de voorkeur naar projecten die op het lokale niveau draagvlak kunnen genieten. De samenwerking met, en de ondersteuning door de gemeente kan bijvoorbeeld aangetoond worden door een beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar het project gerealiseerd zal worden.

WELKE PROJECTEN?

De projectsites moeten gelegen zijn in Vlaanderen. De realisatie moet op relatief korte termijn kunnen gebeuren (periode 2018-2026), in functie van de projecten en hun complexiteit.

AARD VAN DE PROJECTEN

De pilootprojecten zijn verschillend van schaal, complexiteit en typologie. Er komen verschillende thema's of werkvelden aan bod en er worden verschillende ruimtelijke contexten onderzocht. Alle projecten worden in eerste instantie benaderd vanuit een langetermijnvisie die zijn ruimtelijke vertaling krijgt in een masterplan. Dit plan brengt de deelprojecten samen binnen een coherent geheel. In tweede instantie (fase 5) gaat het over de realisatie van één of meerdere deelprojecten.

De onderstaande prototypes worden als inspirerende voorbeelden naar voor geschoven. Deze types worden verder toegelicht in de brochure. Ze worden echter niet als enige mogelijkheden beschouwd, maar werken eerder inspirerend.

- De Maakplaats
- De Snipperstraat
- Het Werkhuis
- De Vrijplaats
- Het Transitpunt

INHOUD INTERESSEDOSIER

Mogelijk geïnteresseerde partijen kunnen tijdens de oproepfase voor deze pilootprojecten ontwikkeling verontreinigde terreinen hun interesse voor deelname vroegtijdig bekendmaken. Uit deze bekendmakingen zal een selectie en/of groepering gemaakt worden van partners en/of ideeën die aanspraak kunnen maken op begeleiding bij de verdere opmaak van hun definitief kandidatuur dossier.

Een geldig interessedossier bevat volgende elementen:

- Identificatie van de geïnteresseerde partij(en)
- Probleemstelling en idee voor een pilootproject (max. 500 woorden)
- Het innovatieve karakter en belang van het idee of voorstel op vlak van geïntegreerde ruimtelijke ontwikkeling, duurzame sanering en economische ontwikkeling met aandacht voor het kringloopdenken (max. 1000 woorden)
- Indien van toepassing een ruimtelijke situatieschets van een mogelijke site
- Voorziene knelpunten naar concrete uitwerking

Het indienen van een interessedossier (via mail naar cnewton@ovam.be) kan tot **7 januari 2016** om 17:00 uur.

INHOUD KANDIDATUURDOSSIER

1 | HET INSCHRIJVINGSFORMULIER

Het inschrijvingsformulier bevat de identificatie van de initiatiefnemer. Er wordt één duidelijke contactpersoon aangeduid voor alle verdere communicatie. Tevens wordt een bondige beschrijving van het project gevraagd.

2 | HET KANDIDATUURDOSSIER

Een nota betreffende de algemene en de specifieke opdracht van de initiatiefnemer(s): missie, maatschappelijke positionering en legitimering. Vertrekkend vanuit deze missie(s) formuleert de initiatiefnemer een langetermijnvisie op vlak van het realiseren van een herontwikkelingsproject, de ruimtelijke inpassing en maatschappelijke inbedding ervan, de economische insteek en idee van sanering. Met het oog op eenduidige verwerking van de projectaanvragen wordt het aantal pagina's voor het kandidatuurdoossier beperkt tot maximum 10 bladzijden, A4, incl. beelden (excl. bijlagen).

In de nota worden oa. volgende elementen behandeld:

- de betekenis van de missie voor de initiatiefnemer, de maatschappij, het beleid, de locatie, de bewoner/gebruiker, en de buurtbewoners;
- de langetermijnvisie en de betekenis van het pilootproject hierin;
- het scenario waarbinnen het project past, indien van toepassing
- de probleemstelling die aan de grondslag ligt van het project en de omschrijving van het onderzoeksveld;
- de projectdoelstellingen;
- de integratie van het voorstel in de ruimtelijke en maatschappelijke context en de meerwaarde ervan voor de omgeving;
- de innovatie van het projectvoorstel op vlak van ruimte, architectuur, maatschappij,

- sanering en economie en de mogelijke verruiming van bestaand instrumentarium;
- eventuele voorstudies in het kader van de projectdefiniëring;
- het maatschappelijk en lokaal draagvlak van het project (o.a. toets lokaal bestuur...);
- de integratie van het project in zijn stedenbouwkundige en planningscontext;
- de globale benadering van duurzaamheid van dit project;
- de geplande financiering (budgettering, prijs per m², mogelijke subsidie of andere geldstromen).
- Een visie op de toekomstige exploitatie en eventuele en nodige geldstromen die een gezonde continue werking toelaten.

3 | EEN RECHTSGELDIGE BESLISSING VAN HET BESLISSINGSORGAAN VAN DE INITIATIEFNEMER, INDIEN VAN TOEPASSING

In dit document geeft het bevoegde beslissingsorgaan bij de initiatiefnemer (directiecomité, raad van bestuur...) de goedkeuring om het project in te dienen als pilootproject. Dit document dient als bijlage bij de nota te worden ingediend. Indien de initiatiefnemer uit een samenwerkingsverband van verschillende partners bestaat wordt bijkomend gevraagd:

4 | DE FORMELE OVEREENKOMST M.B.T. DE REALISATIE VAN HET PILOOTPROJECT

Dit is een document waarin de verschillende partners zich verbinden tot de realisatie van het project. Dit document dient als bijlage bij de nota te worden ingediend.

VORM VAN HET DOSSIER

Alle documenten zijn opgesteld in het Nederlands volgens het opgemaakte model van het kandidatuurdoossier dat u vindt op de website www.teruginomloop.be. Alle documenten worden ingediend op A4-formaat op papier (max 10 bladzijden, excl bijlagen) en digitaal op elektronische drager (USB-stick, cd-rom, dvd...). Het ingezonden materiaal wordt niet teruggestuurd.

De papieren en de digitale versie omvatten:

- het volledig ingevulde en ondertekende inschrijvingsformulier;
- een afdruk van het kandidatuurdoossier (max. 10 blz); en indien van toepassing:
- een rechtsgeldige beslissing tot deelname (bijlage bij kandidatuurdoossier);
- de formele overeenkomst m.b.t. de realisatie van het pilootproject (bijlage bij kandidatuurdoossier)

Dit pakket wordt gericht aan:

TEAM VLAAMS BOUWMEESTER

KANDIDATUUR PILOOTPROJECTEN TERUG IN OMLOOP

GRASMARKT 61

1000 BRUSSEL

Enkel het ondertekende inschrijvingsformulier wordt bijkomend per e-mail verstuurd naar: cnewton@ovam.be met als onderwerp 'Kandidatuur pilootprojecten'. De inschrijvingen worden definitief afgesloten op 1 maart 2016 om 17:00u. Dossiers ontvangen na 1 maart 2016 worden enkel als geldig beschouwd indien ze **AANGETEKEND** verzonden zijn **VOOR** 1 maart 2016. Elke inzender ontvangt een ontvangstbevestiging, die als bewijs geldt van deelname. Team Vlaams Bouwmeester kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor het zoek raken van inschrijvingen door verzending.

Alle projecten worden voorafgaandelijk gescreend op hun conformiteit met het reglement door de kwaliteitskamer.

PROJECTSELECTIE

SELECTIE DOSSIERS

De ingediende projecten zullen kritisch geëvalueerd worden en beoordeeld op basis van de aard en innovatiegraad van hun idee, en de mogelijkheden tot het opzetten van samenwerkingen tussen geïnteresseerde partijen, alsook de mate waarin een visie werd ontwikkeld over de toekomstige exploitatie en eventuele en nodige geldstromen die een gezonde continue werking van het project toelaten

SELECTIE PILOOTPROJECTEN IN TWEE FASEN

De ingediende projecten en hun ruimtelijke opgaven worden kritisch geëvalueerd en beoordeeld in functie van de opgebouwde kennis uit het voortraject. Op basis hiervan worden idealiter vijf ruimtelijke opgaven, met andere woorden vijf te realiseren projecten, geselecteerd. De selectie van deze vijf pilootprojecten gebeurt in twee fasen. Afhankelijk van het aantal ingezonden projecten wordt al dan niet een voorafgaande selectie doorgevoerd door de kwaliteitskamer om te komen tot maximaal tien projecten. De tien geselecteerde kandidaten mogen hun projectopzet vervolgens presenteren aan de kwaliteitskamer. Deze evalueert de voorstellen en maakt een finale selectie van vijf projecten.

Bij de beoordeling zal rekening gehouden worden met een diversiteit aan

problematieken in de selectie van tien en vervolgens van vijf projecten. Dit wil zeggen dat indien verschillende inzendingen een vergelijkbaar opzet hebben, dat dan een vergelijkende weging zal gebeuren per thematiek/problematiek.

SELECTIECRITERIA

Om een objectieve beoordeling van de projecten mogelijk te maken met de garantie dat de doelstellingen van de projecten aansluiten bij deze van de projectoproep, zijn er vijf selectiecriteria bepaald, drie voor een eerste selectieronde, en twee bijkomende voor een tweede ronde. Deze gelden slechts indicatief voor de selectie van interesseddossiers die verdere begeleiding bij de uitwerking van hun voorstel kunnen ontvangen. Voor de eerste selectiefase, waarbij de kwaliteitskamer uit de conforme kandidaturen maximum 10 projecten selecteert, gelden volgende selectiecriteria:

1 | VISIE MET INNOVEREND VERMOGEN (LANGE TERMIJN/KORTE TERMIJN) EN AMBITIENIVEAU

Projectvoorstellen moeten op een innovatieve manier omgaan met de interactie en synergie tussen de ambities van deze pilootprojecten, met name:

- Realiseer een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling, met grote aandacht voor productie in de stad
- Dynamiseer onderbenutte en verontreinigde terreinen op elk moment
- Maak de omslag naar een duurzaam materialenbeheer en een circulaire economie

Wat is vernieuwend in de opzet of aanpak? Hoe groot is de stap die gezet wordt? Heeft het project de potentie om te slagen om nieuwe economische activiteiten en flexibel ruimtegebruik te combineren met een duurzame sanering?

2 | GELAAGDHEID EN INTEGRATIEGEHALTE

De gelaagdheid betreft het aantal domeinen waarop het project innoverend is. Welke andere maatschappelijke problematieken worden aangepakt door het project? Hoe kan het leertraject inzichten voor het beleid leveren en maatschappelijke hete hangijzers bespreekbaar maken? Welke andere functies naast economische activiteiten worden er in het project voorzien? Waar zijn synergieën met andere, reeds lopende, projecten of samenwerkingen mogelijk?

De initiatiefnemer pakt een maatschappelijk probleem op bedrijfsmatige manier aan en brengt daarmee op grote schaal een maatschappelijke verandering teweeg. Naast financiële winst die noodzakelijk is om te blijven bestaan, is ook maatschappelijke winst een belangrijk criterium. Hoe groot is de maatschappelijke return van het vooropgestelde project?

3 | VOORBEELDFUNCTIE EN POTENTIE

Waarom kan het project een trendbreuk inzetten in de huidige manier van het ruimtelijk inplanten van economische activiteiten? Is de grootte en schaal van het project geschikt om een dergelijke trendbreuk in gang te zetten? Hoe kan het project zijn voorbeeldfunctie uitoefenen? Sluit het voorstel aan op een van de aspecten uit de voorbereidende studie, en hoe? In een tweede selectieronde presenteren de geselecteerde kandidaten uit selectieronde 1 hun voorstel aan de kwaliteitskamer. Na deze presentaties maakt de kwaliteitskamer op nieuw een evaluatie op basis van de hoger vermelde criteria aangevuld met:

4 | PROCESBEREIDHEID EN MOTIVATIE VAN OPDRACHTGEVER

Een pilootproject wordt ontwikkeld binnen een overlegstructuur met een projectteam en de kwaliteitskamer. De initiatiefnemer moet niet enkel bereid zijn om het project te ontwikkelen binnen dit overleg. Hij moet tevens actief kunnen deelnemen aan deze coproductie.

5 | HAALBAARHEID

Hoewel maximaal ingezet wordt op innovatie moet de realisatie van het pilootproject haalbaar zijn binnen een redelijke termijn. In welke mate zijn er beperkingen verbonden aan het project op bijvoorbeeld technisch, administratief, juridisch, of financieel vlak die de realisatie bemoeilijken? Welke aspecten in de huidige regelgeving vormen knelpunten voor de realisatie? Waar ziet de opdrachtgever potentiële oplossingen voor deze beperkingen? Heeft de initiatiefnemer een visie op de toekomstige exploitatie en eventuele en nodige geldstromen die een gezonde continue werking toelaten?

Indien de kwaliteitskamer het kwaliteitsniveau onvoldoende acht, kan men besluiten om geen of minder dan vijf projecten te bekronen. De kwaliteitskamer formuleert een gemotiveerd advies over de genomineerde projecten aan de Vlaamse ministers van Omgeving, van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding en van Werk, Economie, Innovatie en Sport.

BEKENDMAKING

Op basis van dit advies beslissen de ministers over de toekenning van de geselecteerde pilootprojecten. Op een openbare bijeenkomst, waarop de kwaliteitskamer en alle initiatiefnemers worden uitgenodigd, worden de pilootprojecten bekend gemaakt.

De Vlaamse ministers van Omgeving, van Binnenlands Bestuur, Inburgering,

Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding en van Werk, Economie, Innovatie en Sport, de Vlaams Bouwmeester, de OVAM, het Agentschap Binnenlands Bestuur (Afdeling Beleid Steden, Brussel en Vlaamse Rand, Ruimte Vlaanderen en Agentschap Ondernemen behouden zich het recht voor om over de pilootprojecten in diverse publicaties en via diverse kanalen te communiceren. Deze publicatie moet toekomstige initiatiefnemers stimuleren om kennis en expertise uit te wisselen.

SELECTIE ONTWERPTEAMS

OPROEP ONTWERPERS

Voor de toewijzing van de masterplanning van de pilootprojecten aan ontwerpteams organiseren de initiatiefnemers een gunningsprocedure. Indien een nieuwe toewijzing voor de concrete ruimtelijke opgave nodig is in fase 5, kan de initiatiefnemer de Vlaams Bouwmeester mandateren om deze procedure te organiseren. De initiatiefnemer is ook in dat geval de aanbestedende instantie. Tijdens deze procedure wordt maximaal ingezet op ruimtelijk onderzoek en ontwikkeling. Om dit mogelijk te maken wordt het ontwikkelingsproces van de pilootprojecten georganiseerd binnen een professioneel en stimulerend kader. Het projectteam moet dit stimulerend kader mogelijk maken bij het definiëren van de opdracht en de innoverende uitgangspunten. De oproep voor ontwerpteams kadert binnen de wetgeving overheidsopdrachten. De bekendmaking gebeurt in het Bulletin der Aanbestedingen en het Publicatieblad van de Europese Unie. Deze bekendmaking kan verschillende ruimtelijke opgaven groeperen, om de administratieve last voor de kandidaten en de overheid zo veel mogelijk te beperken. Het aankondigingsbericht van de oproep voor ontwerpers wordt op de website www.teruginomloop.be en de sites

van alle respectievelijke partners geplaatst. Een publicatie met informatie en beeldmateriaal van de pilootprojecten is gedurende de kandidaatstelling eveneens beschikbaar op www.teruginomloop.be.

SELECTIE ONTWERPTEAM

Ontwerpteams uit binnen- en buitenland kunnen zich op een eenvoudige wijze kandidaat stellen voor één of meerdere ontwerpogaven van de gepubliceerde lijst. De samenstelling van het ontwerpteam is afhankelijk van de aard van de onderzoeksvraag. Een ontwerpteam bestaat minimaal uit een architect en wordt volgens de onderzoeksvraag aangevuld met bijvoorbeeld communicatiespecialisten, stedenbouwkundigen, landschapsarchitecten en studie bureaus inzake saneringstechnieken, stabiliteit en technieken. De selectie gebeurt op basis van selectiecriteria en de portfolio's met visienota van de kandidaten. De Vlaamse Bouwmeester bereidt de selectie voor.

Vervolgens wordt door de kwaliteitskamer in overleg met het projectteam, per project 1 ontwerpteam geselecteerd. Dit geselecteerde ontwerpteam worden voorgedragen aan de initiatiefnemer. In een volgende stap worden de geselecteerde ontwerpteams uitgenodigd om via ruimtelijk onderzoek de pilootprojecten verder te ontwikkelen.

ONTWIKKELINGS- PROCES & GUNNING

Elk ontwerpteam ontwikkelt het pilootproject procesmatig op basis van ruimtelijk onderzoek. Interactie tussen de ontwerpteams, het projectteam en de kwaliteitskamer zijn een belangrijke voorwaarde voor de goede evolutie van het pilootproject. De organisatie van dit proces ligt in handen van een projectregisseur, die lid is van het projectteam. Zijn opdracht bestaat erin de opdracht te laten slagen. De uitwerking van het voorstel verloopt in verschillende stappen, waarbij het voorstel (in principe) evolueert van ontwerp onderzoek, naar masterplan, tot uitvoerbaar project. Dit traject is onderworpen aan tussentijdse evaluaties door de kwaliteitskamer.

Het ontwerpteam dat op voordracht van de kwaliteitskamer aangesteld wordt om de masterplanning van het pilootproject te realiseren, werkt het voorstel verder uit volgens de modaliteiten die opgenomen zijn in een modelovereenkomst. De bepalingen van de overeenkomst kunnen in onderling overleg met de initiatiefnemer gewijzigd worden.

MODALITEITEN

STIMULANSEN

Om deze pilootprojecten te realiseren wordt een professioneel kader ingericht dat ruimte biedt voor innovatie en experiment. Hiertoe wordt een gestructureerd proces aangeboden, dat de nodige deskundigheden samenbrengt. Na de selectie van de vijf pilootprojecten wordt er per project in overleg met de initiatiefnemers een projectregisseur aangesteld en wordt een projectteam samengesteld bestaande uit de initiatiefnemers, de projectregisseur, lokale partners en zo nodig een team van deskundigen. Dit team ondersteunt de opdrachtgever bij de realisatie van zijn opdracht, vanaf opdrachtformulering tot realisatie. De projectregisseur is verantwoordelijk voor de samenstelling van het projectdossier en de organisatie van het proces. De pilootprojecten worden in nauwe samenwerking met de betrokken publieke overheden ontwikkeld zodat in de fase na de gunning de administratieve verwerking van de dossiers relatief vlot kan verlopen.

OPVOLGING & EVALUATIE

Door de kwaliteitskamer zal een kritische evaluatie worden gemaakt van het project en het procesverloop om te zien welke aanbevelingen kunnen worden gedaan om regelgeving en administratieve procedures en doorlooptijden te hervormen in functie van vergelijkbare toekomstige projecten.

STUDIEKOSTEN

De Vlaamse overheid draagt de kost voor het voorbereidend onderzoek en de prestaties van zowel de projectregisseur als eventuele specifieke externe deskundige(n) voor elk project en dit tot en met de opmaak van het masterplan. In de gunningsfase wordt voor de studiekost van het ontwerpteam, afhankelijk van o.a. de complexiteit van de opgave, eveneens 15.000 tot 45.000 euro voor elk project voorzien (alle bedragen zijn excl. btw), gedragen door de Vlaamse overheid. De studiekosten van het ontwerpteam in het kader van de verdere realisatie van het project na de fase van het masterplan blijven voor rekening van de initiatiefnemer van het pilotproject. De studiekosten in de uitvoeringsfase zijn vergelijkbaar met deze die gehanteerd worden in de Open Oproep. (Dit is een gunningsprocedure voor ontwerp opdrachten die ingericht wordt door het Team Vlaams Bouwmeester).

INDICATIEVE TIMING

De gemiddelde voorziene doorlooptijd van deze procedure, vanaf de oproep pilotprojecten tot de afronding ontwerpend onderzoek/masterplan door de ontwerpteams, bedraagt 15 maanden.

- Lancering van de oproep voor pilotprojecten: **december 2015**
- Indienen interesseddossiers: **7 januari 2016**
- Indienen van de definitieve kandidatuur- dossiers pilotprojecten: **1 maart 2016**
- Selectie van de pilotprojecten: **maart 2015**
- Samenstellen projectteam & opmaak projectdossier: **april 2016 – juni 2016**
- Selectieprocedure ontwerpteams: **juli 2016 – november 2016**
- Gunning pilotprojecten aan ontwerpteams: **december 2016**
- Ontwerpend onderzoek/masterplanning: **december 2016 – mei 2017**
- **De projectregie loopt door tot eind 2018**

De timing voor de verdere uitwerking van de pilotprojecten evenals de realisatie ervan is indicatief en projectgebonden en wordt vastgelegd in het vast te leggen protocol tussen de kwaliteitskamer en de initiatiefnemer.

OVERIGE BEPALINGEN

GEHEIMHOUDING

Iedereen die betrokken is bij de uitvoering van deze regeling en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake voor die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding, tenzij enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van deze regeling de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

TAAL

In principe is de voertaal voor alle contacten (mondeling en schriftelijk) het Nederlands. Indien bepaalde stukken in een andere taal (van een EU-lidstaat) ingediend worden, kan een vertaling in het Nederlands gevraagd worden. De kwaliteitskamer kan beslissen om een andere taal toe te staan bij mondelinge of schriftelijke contacten.

CONTACT

Indien u vragen heeft kan u contact opnemen met:

TEAM VLAAMS BOUWMEESTER
T.A.V. CAROLINE NEWTON
GRASMARKT 61
1000 BRUSSEL
CNEWTON@OVAM.BE

COLOFON

Met dank aan

Joke Schauvliege, Vlaams Minister van Omgeving

Liesbeth Homans, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Team Vlaams Bouwmeester

Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

Departement Ruimte Vlaanderen

Agentschap Ondernemen

Agentschap Binnenlands Bestuur, Afdeling Beleid Steden, Brussel en Vlaamse Rand

Kwaliteitskamer pilootprojecten Terug in Omloop

Michiel Boodts, Wim Adriaens, Simon Gheysen, Mario Deputter, Stefan Devoldere,

Pascal Maebe, Walter Tempst, Ellen Luyten, Christine Daniels, Koen Miseur,

Stijn Van Wolputte, Philippe Van Wesenbeeck, Jan Leyssens

Strategisch Verkenningsteam

Rebel group i.s.m. 51N4E en Antea

Vormgeving

Jirka De Preter

VU: Stefan Devoldere, wnd. Vlaams Bouwmeester

Grasmarkt 61, 1000 Brussel

www.vlaamsbouwmeester.be

www.ovam.be

www.teruginomloop.be

